

Spis rzeczy

Od redaktora tomu (<i>Edmund Kizik</i>)	7
Wykaz skrótów.....	9
Edmund Kizik O potrzebie badań nad budownictwem mieszkaniowym dawnego Gdańska. Uwagi wprowadzające	11
Marcin Grulkowski Rynek renty w Głównym Mieście Gdańsku w świetle najstarszych ksiąg gruntowych w XIV–XV wieku	21
Zofia Maciakowska Mapy i plany w badaniach nad domem mieszczańskim w dawnym Gdańsku	99
Edmund Kizik Materiały Sądu Wetowego z XVII–XVIII wieku jako źródło do dziejów budownictwa w Gdańsku	121
Edmund Kizik Cechowe oględziny budynków mieszkalnych w Gdańsku w XVII–XVIII wieku	145
Ewa Barylewska-Szymańska, Wojciech Szymański Anonse prasowe w „Danziger Erfahrungen” – źródło do badań nad budownictwem mieszkaniowym osiemnastowiecznego Gdańska	163
Ewa Barylewska-Szymańska Inwentarze mienia z drugiej połowy XVIII wieku w badaniach nad gdańskimi domami.....	187
Zofia Maciakowska, Wojciech Szymański Dokumentacja Urzędu Policji Budowlanej w Gdańsku jako źródło do badań nad dawnymi kamienicami	207
Spis rycin i tabel	225

Inhaltsverzeichnis

Vorwort des Herausgebers (<i>Edmund Kizik</i>)	7
Abkürzungen	9
Edmund Kizik Über die Notwendigkeit einer Erforschung des Wohnhausbaus im alten Danzig. Einführende Bemerkungen	11
Marcin Grulkowski Der Rentenmarkt in der Danziger Rechtstadt im Licht der ältesten Grundbücher des 14. und 15. Jahrhunderts	21
Zofia Maciakowska Pläne und Karten in den Forschungen zum Bürgerhaus im alten Danzig	99
Edmund Kizik Materialien des Wettgerichtes aus dem 17. und 18. Jahrhundert als Quelle zur Danziger Baugeschichte	121
Edmund Kizik Zunftgutachten Danziger Wohnhäuser im 17. und 18. Jahrhundert.	145
Ewa Barylewska-Szymańska, Wojciech Szymański Annoncen in den „Danziger Erfahrungen“ als Quelle zur Geschichte des Danziger Wohnhauses im 18. Jahrhundert.	163
Ewa Barylewska-Szymańska Besitzinventare aus der zweiten Hälfte des 18. Jahrhunderts in den Forschungen zum Danziger Wohnhausbau	187
Zofia Maciakowska, Wojciech Szymański Die Dokumentation des Baupolizeiamtes in Danzig als Quelle zur Geschichte des Danziger Bürgerhauses	207
Verzeichnis der Abbildungen und Tabellen.	225

Od redaktora tomu

Niniejsza publikacja stanowi pierwsze zbiorcze przedstawienie wyników prowadzonej od kilku lat kwerendy archiwalnej w związku z realizowanym w Pracowni Historii Gdańska i Dziejów Morskich Polski Instytutu Historii PAN interdyscyplinarnym projektem badawczym „Dom gdański i jego mieszkańcy od późnego średniowiecza do połowy XIX wieku”. Badania prowadzone są przy życzliwym wsparciu Instytutu Historii Uniwersytetu Gdańskiego oraz Muzeum Historycznego Miasta Gdańska. Na tom złożyły się studia pracowników Instytutu: Marcina Grulkowskiego, Zofii Maciakowskiej, Edmunda Kizika i Ewy Barylewskiej-Szymańskiej oraz Wojciecha Szymańskiego z Muzeum Historycznego Miasta Gdańska. Niektóre materiały źródłowe były już ostatnio przedmiotem próbnych analiz badawczych, jednak dla celów niniejszej publikacji teksty te zostały odpowiednio skorygowane, uzupełnione oraz rozszerzone o wcześniej niedostarczone aspekty badawcze. Dodatkowo artykuły zostały wzbogacone o aneksy źródłowe, które mają na celu przybliżenie czytelnikom charakter omawianych materiałów.

Oprócz przybliżenia niektórych rodzajów dokumentów, których dalsza analiza oraz korelacja z innymi materiałami może przynieść wiele istotnych ustaleń na temat gdańskiego budownictwa, autorzy tą publikacją pragną zainicjować środowiskową dyskusję oraz zaprosić zainteresowanych badaczy do wymiany informacji oraz współpracy nad kolejnym tomem, w którym planujemy podjęcie m.in. kwestii prawnych (posiadania nieruchomości, przepisów budowlanych w świetle wilkierzy miejskich), znaczenia rachunkowości kościelnej i szkolnej oraz ikonografii w badaniach nad domami zarówno w samym mieście, jak i w jego najbliższych okolicach. Wyrażam nadzieję, że wspólny wysiłek pozwoli w przyszłości na stworzenie komplementarnego interdyscyplinarnego obrazu standardów życia w późnośredniowiecznym i nowożytnym dużym ośrodku miejskimi, jakim był ówczesny Gdańsk.

Tom niniejszy ukazał się dzięki finansowemu wsparciu przyznanemu przez władze Uniwersytetu Gdańskiego. Za wszystkie uwagi krytyczne pragnę w imieniu autorów podziękować recenzentom tomu: prof. Romanowi Czai z Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu oraz dr. hab. Aleksandrowi Piwkowi z Politechniki Gdańskiej.

Edmund Kizik

Vorwort des Herausgebers (Zusammenfassung)

Die vorliegende Publikation stellt erstmalig die Ergebnisse der seit einigen Jahren laufenden archivalischen Forschungen zum „Danziger Bürgerhaus und seinen Bewohnern vom späten Mittelalter bis zur Mitte des 19. Jahrhunderts“ vor, einem interdisziplinären Projekt, das an der Danziger Arbeitsstelle des Instituts für Geschichte der Polnischen Akademie der Wissenschaften realisiert wird. Einige der präsentierten Quellencorpora waren bereits in jüngster Vergangenheit Objekt wissenschaftlicher Analysen, für den Zweck der vorliegenden Publikation wurden diese jedoch durchgehend überarbeitet, ergänzt und um neue Aspekte erweitert. Den einzelnen Beiträgen wurden Ausschnitte aus den Quellen als Anhang beigelegt, um ihren Charakter besser als bisher verdeutlichen zu können. Der Band versteht sich auch als Einladung an interessierte Forscher zu intensivem Gedankenaustausch und inhaltlicher Mitgestaltung der geplanten Folgebände, in denen u.a. rechtliche Fragen (Grundbesitz und Bauvorschriften vor dem Hintergrund städtischer Gesetzgebung), die Bedeutung kirchlicher und schulischer Rechnungen sowie Fragen der Ikonographie im Zusammenhang mit der Wohnhausforschung auf dem Territorium der Stadt sowie ihrer unmittelbaren ländlichen Umgebung thematisiert werden sollen. Es bleibt zu hoffen, dass es gemeinsame Anstrengungen dieser Art in Zukunft gestatten, ein interdisziplinäres und komplementäres Bild des Wohn- und Lebensstandards in einem so großen und bedeutenden mittelalterlichen und neuzeitlichen städtischen Organismus zu zeichnen, wie es Danzig einmal war.